

Jaarverslag

Stichting de Einder

'10

Het bestuur leidt het jaarverslag in

Samenstelling bestuur

Bestuursvergaderingen

Vertegenwoordiger van de counselors in het bestuur

Counselors

Financiën

Juridische zaken

Lidmaatschappen

Publiciteit

Publicaties

Bereikbaarheid van de counselors

Statistische gegevens

Enkele uitleidende overwegingen

Bestuursleden, adviseurs en counselors

Inhoudsopgave

Het bestuur leidt het jaarverslag in	3
Samenstelling bestuur	4
Bestuursvergaderingen	5
Vertegenwoordiger van de counselors in het bestuur	5
Counselors	5
Financiën	6
Juridische zaken	7
Lidmaatschappen	7
Publiciteit	8
Publicaties	8
Bereikbaarheid van de counselors	8
Statistische gegevens	9
A Aantal cliënten naar geslacht	11
B Aantal cliënten naar woongebieden	12
C Leeftijdsofbouw van cliënten	13
D Aantal cliëntcontacten en aantal cliëntcontacten per counselor	14
E Wijze van in contact treden met counselor	15
F Aantal contacten per cliënt	16
G Totaal aantal zelfdodingen	17
H Overleden cliënten bekend bij counselors	18
I Aantal overledenen ingedeeld naar leeftijd en geslacht	19
J Aantal cliënten	20
K Motivatie doodswens	21
Enkele uitleidende overwegingen <i>door Ton Vink</i>	22
Bestuursleden, adviseurs en counselors	26
Colofon	28

Het bestuur leidt het jaarverslag in

Het afgelopen jaar is een bewogen jaar geweest voor De Einder. Zowel vanwege de vele aandacht die er is geweest voor het zelfgekozen levenseinde als vanwege de professionalisering die in 2009 is ingezet. Ook zijn er in 2010 enkele wisselingen in het bestuur geweest.

Het burgerinitiatief “Uit Vrije Wil” heeft de tongen in Nederland goed losgemaakt. Er zijn vele bijeenkomsten georganiseerd waarin het zelfgekozen levenseinde centraal stond. De NVVE heeft als trekker gefungeerd en de counselors van De Einder hebben aan veel bijeenkomsten een bijdrage geleverd. Al met al een jaar waarin het onderwerp eigenlijk niet meer van de agenda is geweest.

Er is hard gewerkt aan de verdere professionalisering van De Einder. Die inspanningen komen vooral tot uitdrukking in het vernieuwde sollicitatietraject voor counselors, een nieuw programma voor het opleiden van nieuwe counselors en het op peil houden van de reeds aanwezige deskundigheid. Alle elementen zijn door de counselors zelf ontwikkeld. In 2010 is een begin gemaakt met het ontwerpen van een klachtenprocedure. Het bestuur is van mening dat een dergelijke procedure niet mag ontbreken wanneer we ons als een meer professionele organisatie willen profileren. De website van De Einder is vernieuwd, evenals de folders en formulieren. Al het materiaal ziet er prachtig uit met dank aan de mensen die zich hiermee, sommigen op vrijwillige basis, hebben beziggehouden.

Het verbeteren van de vindbaarheid van De Einder blijft een belangrijk onderwerp. We willen dat de mensen die ons zoeken voor hulp ons ook kunnen vinden. We hebben gemerkt dat met alle publiciteit de naamsbekendheid van De Einder zeker is toegenomen. Dat merken we ook aan de toename van het aantal donateurs.

De Einder blijft zich hard maken voor het principe van de zelfbeschikking. Daar waar de NVVE soms vindt dat anderen dan het individu een mening moeten hebben over de legitimiteit van het zelfgekozen einde, blijft De Einder van mening dat mensen dat zelf moeten kunnen bepalen. Daar blijven we ons als bestuur samen met de counselors hard voor maken. Ook weer in 2011.

Dick van Brink
voorzitter van het bestuur

Samenstelling bestuur

Voorzitter	<i>Enno Nuy</i>
Vicevoorzitter	<i>Ronald Visser</i>
Secretaris	<i>Dick van Brink</i>
Tweede secretaris	<i>Margo Klijn-Pot</i> (tevens webmaster)
Bestuurslid (juridische zaken)	<i>Wim Kousemaker</i>
Bestuurslid	<i>Henriëtte Pennings</i> (tevens officemanager)
Bestuurslid	<i>Aycke Smook</i>

Begin vorig jaar namen we afscheid van Tom Thalhammer, hij was niet meer beschikbaar voor een nieuw termijn. Tom heeft het penningmeesterschap voor De Einder een aantal jaren voortreffelijk vervuld. We zijn er niet in geslaagd om in 2010 een andere penningmeester te vinden. Tom heeft vervolgens het hele jaar nog als administrateur op vrijwillige basis de penningen voor ons beheerd. Het bestuur is hem daar erg dankbaar voor. Eind 2010 hebben zowel Enno Nuy, voorzitter, en Ronald Visser, vicevoorzitter, besloten niet meer voor een nieuwe termijn beschikbaar te zijn. Zij hebben beide in hun professionele bestaan een richting gekozen die weinig tijd overliet voor inspanningen voor De Einder. Ook Enno en Ronald bedanken we heel hartelijk voor alles wat zij voor de Einder hebben gedaan. Henriëtte Pennings heeft een tijd de vergaderingen van het bestuur bijgewoond en eind 2010 is zij tot het bestuur toegetreden. Henriëtte is actief op administratief gebied en beheert de administratie van de donateurs. Aan het eind van het verslagjaar heeft zich een kandidaat voor het penningmeesterschap aangediend. Wij hopen dat hij de functie in 2011 gaat vervullen. In december heeft Dick van Brink zich kandidaat gesteld voor het voorzitterschap en is door het bestuur gekozen. Dick was de laatste twee jaar secretaris en door deze interne verschuiving gaat Margo Klijn zich meer bezighouden met de secretariaatswerkzaamheden. Adri Brolsma, oud-bestuurslid en medeoprichtster van de stichting, is als adviseur betrokken bij de De Einder. Het bestuur hoopt dat 2011 wat meer rust brengt in de samenstelling van het bestuur. Er heerst een goede, positieve sfeer in het bestuur en de relatie met de counselors is prima. Een goede basis om in 2011 met veel inzet en enthousiasme verder te werken aan de doelstellingen van De Einder.

Bestuursvergaderingen

Het bestuur van Stichting de Einder vergaderde tien keer. In november kwam het bestuur bijeen om afscheid te nemen van de voorzitter en de vicevoorzitter. In 2010 heeft het bestuur vergaderd in het Beatrixgebouw nabij het Centraal Station in Utrecht. Voor de vergaderingen in 2011 wordt een nieuwe locatie gezocht. Het bestuur zoekt nog steeds naar een goede prijs/kwaliteit verhouding voor de vergaderlocatie.

Vertegenwoordiger van de counselors in het bestuur

Bert van Hulzen heeft als vertegenwoordiger van de counselors in het bestuur het stokje overgedragen aan Tineke Oostendorp-Kamphuis. Tineke is de liaison tussen het bestuur en de counselors en zorgt ervoor dat het bestuur het perspectief vanuit de counselors scherp houdt.

Counselors

Vier counselors zijn gestopt met hun werkzaamheden, voor twee van hen was dat na vele jaren van intensieve samenwerking. Met twee counselors is de samenwerking beëindigd. Eind 2010 is er een stabiele groep van tien ervaren counselors. Dit aantal is in balans met het aantal hulpvragen dat jaarlijks kan worden beantwoord. In 2010 was er geen aanleiding om de werving van counselors te intensiveren, ondanks het nieuw ontworpen sollicitatietraject. Het bestuur heeft samen met de counselors een “standpuntendag” georganiseerd. Doel van deze dag was het grondig uitwisselen van standpunten en meningen over enkele belangrijke en actuele thema's als het Uit Vrije Wil initiatief en de pil van Drion. Met elkaar praten over dergelijke onderwerpen blijft belangrijk. Zeker voor de nieuwe bestuursleden is het van groot belang te weten hoe de counselors vanuit hun praktijkervaringen tegen bepaalde zaken aankijken. In 2010 vonden vier themadagen plaats, op 23 januari, 10 april, 19 juni en op 2 oktober. Tijdens deze bijeenkomsten ontmoeten counselors en

bestuursleden elkaar en wisselen de counselors onderling hun ervaringen uit. Regionaal zijn er overigens ook intervisiebijeenkomsten, namelijk voor Noord-Holland, Zuid-West Nederland en Oost Nederland. In april besprak Boudewijn Chabot de nieuwe uitgave van zijn publicatie *Uitweg*, in juni vond 's morgens een intensieve bijeenkomst plaats van counselors waarbij ieders persoonlijke motivatie om met De Einder samen te werken het uitgangspunt was. 's Middags was Gerard Kok aanwezig om als buitenstaander mee te denken over de verhouding bestuur – counselors, en in oktober gaf Hilde de Saeger, psychotherapeute en klinisch psychologe (verbonden aan de Viersprong in Halsteren), een hoor- en werkcollege 'Psychopathologie in relatie tot de vrije keuze'.

Tijdens de gezamenlijke vergaderingen 's middags werd ondermeer gesproken over de volgende onderwerpen: de registratie van cliëntcontacten, een klachtenreglement, de definitie van 'cliëntsysteem', contact bestuur en counselors, de informatievoorziening voor counselors en de informatievoorziening naar buiten.

Financiën

Ook in 2010 overstijgen de structurele kosten en uitgaven de structurele inkomsten ruim. De financiële armslag die er is, komt voort uit de nalatenschap uit 2008. In 2008 heeft het bestuur besloten een deel van dit vermogen aan te spreken om een communicatieplan uit te voeren. Dit besluit is in 2010 volledig uitgevoerd echter tegen aanzienlijk minder kosten dan in eerste instantie werden geraamd. Er is geïnvesteerd in de website en in de folders waarbij zowel de inhoud als het uiterlijk zijn vernieuwd. Ons kwartaalbulletin *Het Besluit* heeft een nieuw formaat en een nieuw, aantrekkelijker uiterlijk gekregen. Inhoudelijk probeert de redactie meer variatie te verkrijgen door buitenstaanders uit te nodigen een artikel te schrijven.

Eind 2010 is een enquête gehouden onder de donateurs van De Einder. De uitkomsten hiervan zullen in de loop van 2011 in *Het Besluit* worden gepubliceerd. De bedoeling van de enquête is dat we een beeld krijgen van onze donateurs zodat we daar in de werving van nieuwe donateurs ons voordeel mee kunnen doen.

Ook wordt onderzocht of de huidige donateurs mee willen werken aan het werven van nieuwe donateurs in eigen kring.

Het faciliteren van de counselors gebeurt onder andere door het organiseren van de themadagen. Vier keer per jaar wordt een dag georganiseerd om de deskundigheid van de counselors te bevorderen.

De Einder heeft een financiële bijdrage geleverd aan het organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten met de NVVE.

Het blijft zaak om in 2011 hard te werken aan het vergroten van het aantal donateurs. Het streven is om de reguliere uitgaven vanuit de bijdragen van de donateurs te financieren. Het vermogen kan dan aangesproken worden voor bijvoorbeeld eenmalige projecten.

Juridische zaken

Er is geen nieuw beroep gedaan op het juridisch fonds. De counselor die in 2009 beroep deed op het fonds, is in 2010 opnieuw door justitie onderzocht. Justitie heeft daarna geen verdere stappen ondernomen.

Lidmaatschappen en relaties

Aycke Smook (bestuurslid) en Tijn Hagens (counselor) zijn naar Melbourne geweest om het congres van de World Federation of Right to Die Societies bij te wonen.

Het bestuur heeft de Chronisch zieken en gehandicapten Raad Nederland benaderd met het verzoek lid te worden. Het bestuur van de CG-raad verwachtte dat dit verzoek zou leiden tot de nodige commotie onder haar leden; na een aantal contacten is het stil gebleven.

De contacten met de Stichting Vrijwillig Leven zijn, mede door het uitvallen van hun voorzitter, stil komen te liggen.

De relatie met de NVVE is goed. De stichting zal de NVVE-initiatieven kritisch blijven volgen.

Publiciteit

De Einder is een kleine organisatie, maar is een partij waarmee rekening wordt gehouden. De Einder zoekt niet al te nadrukkelijk zelf de publiciteit, maar het bestuur en de counselors worden regelmatig benaderd door de media. Soms wordt naar onze mening gevraagd naar aanleiding van een actuele ontwikkeling, en soms worden we gevraagd om deel te nemen aan een themabijeenkomst of symposium. Onze naamsbekendheid is mede daardoor groeiende, wat betekent dat de mensen die ons nodig hebben ons ook makkelijker kunnen vinden.

De Einder wordt regelmatig vermeld in het nieuwe boek van Boudewijn Chabot: “Uitweg, een waardig levenseinde in eigen hand”, dat in 2010 is uitgekomen. Het bestuur heeft een enkele advertentie geplaatst in haar streven de vacatures in het bestuur te vullen. Het is moeilijk geschikte kandidaten te vinden.

Publicaties

Elk kwartaal verscheen ons bulletin. Het werd toegezonden aan donateurs die jaarlijks minstens 10 euro op de bankrekening van de stichting stortten, aan een aantal vakmatig geïnteresseerden, maar ook aan instanties die geïnteresseerd zouden moeten zijn in de problemen rond een zelfgekozen dood. De redactie werd gevormd door Frank Vandendries en Ton Vink; zij werken ook als counselor. De brochure van De Einder, ‘Een waardig einde onder eigen regie’, is volledig herschreven. Ook het uiterlijk is opnieuw vormgegeven. Eind 2010 is begonnen met de ontwikkeling van een folder die voor huisartsen is bedoeld. Op deze wijze probeert het bestuur met gerichte informatie specifieke groepen beter te bereiken.

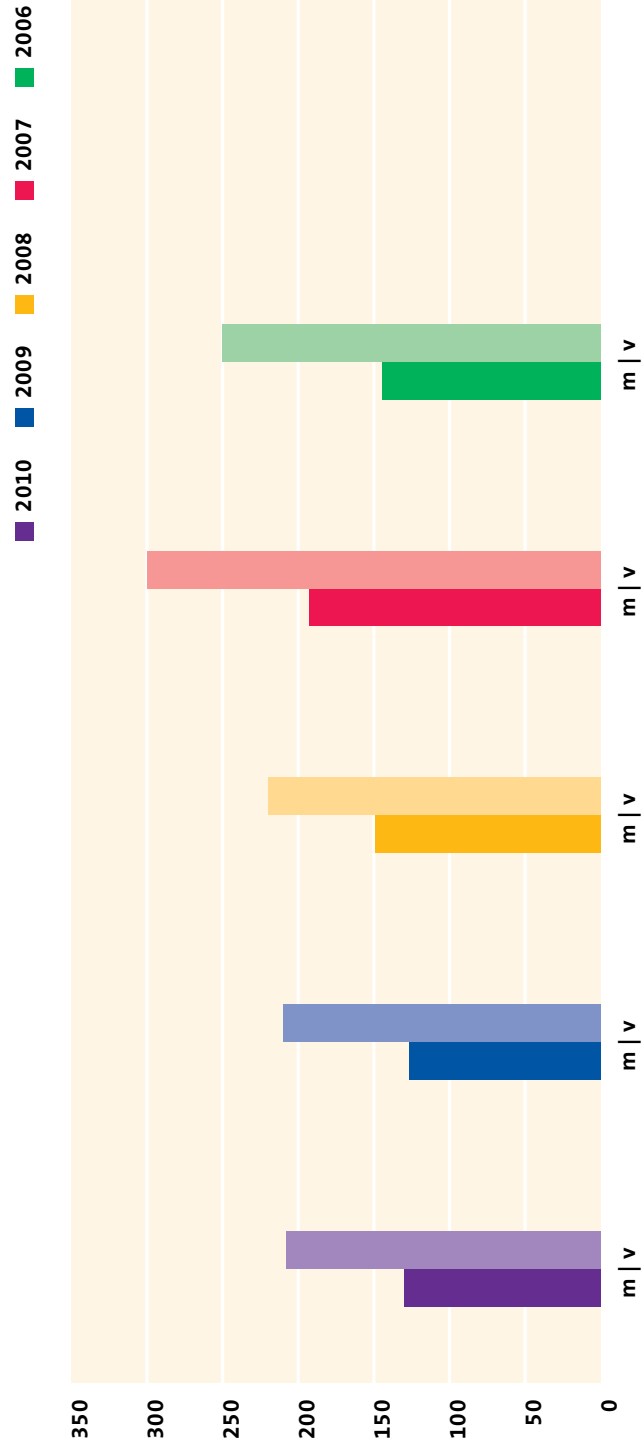
Bereikbaarheid van de counselors

De counselors zijn bereikbaar via het landelijk telefoonnummer 0900-221122, genaamd INFOTEL. Bellers krijgen informatie over eventueel te raadplegen counselors. De informatie op INFOTEL wordt up-to-date gehouden. Inmiddels zijn de gegevens van de counselors ook op de website van de stichting geplaatst.

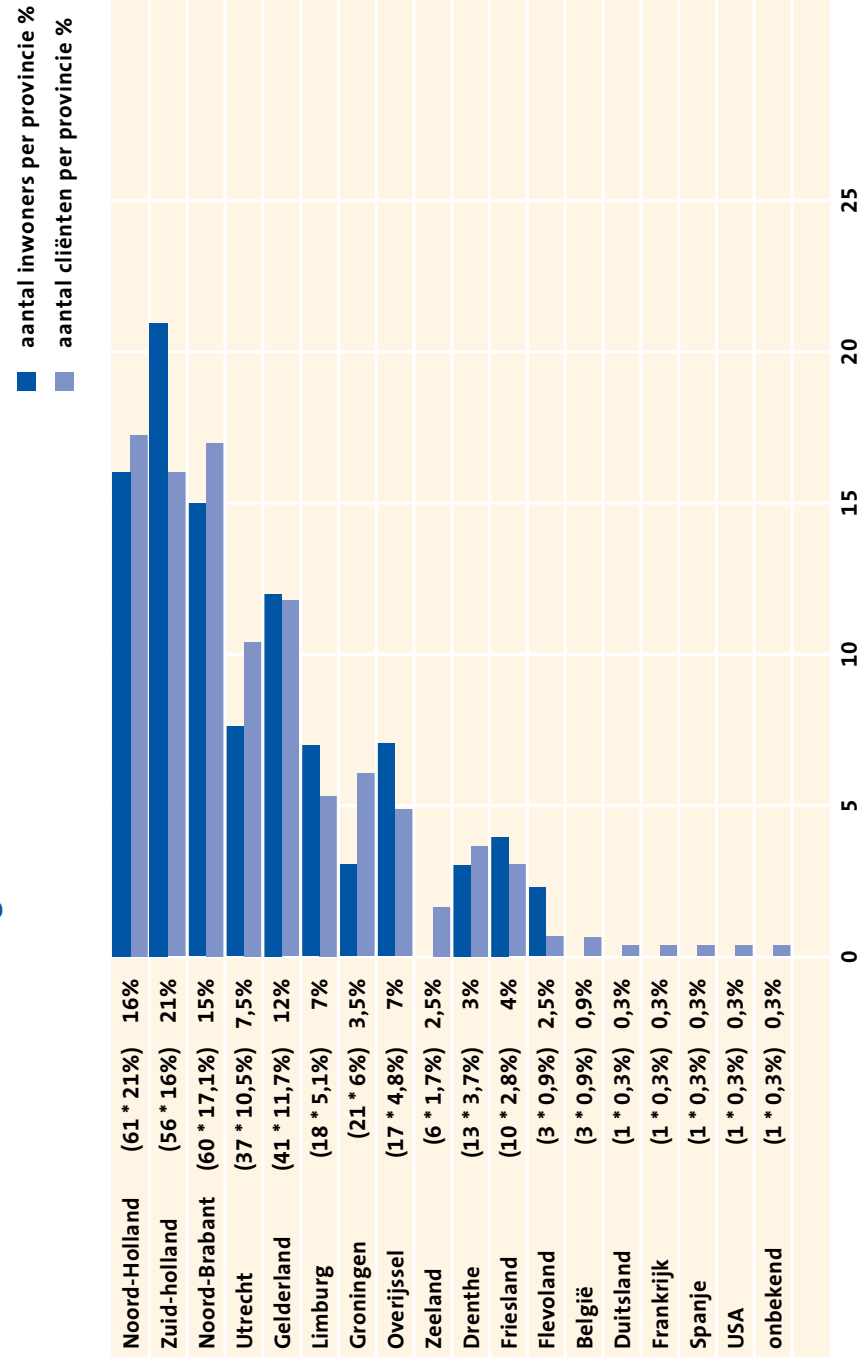
Statistische gegevens

In dit hoofdstuk vindt u de verwerking van de gegevens uit de registratie die door de counselors wordt bijgehouden. Al vanaf het moment van oprichting beoogt Stichting De Einder openheid te geven over de gang van zaken. Enerzijds om het thema zelfdoding maatschappelijk bespreekbaar te maken, anderzijds om kenbaar te maken dat het bestaan van de stichting van blijvende betekenis is. Het jaarverslag is daar onder meer een uiting van.

A Aantal cliënten naar geslacht

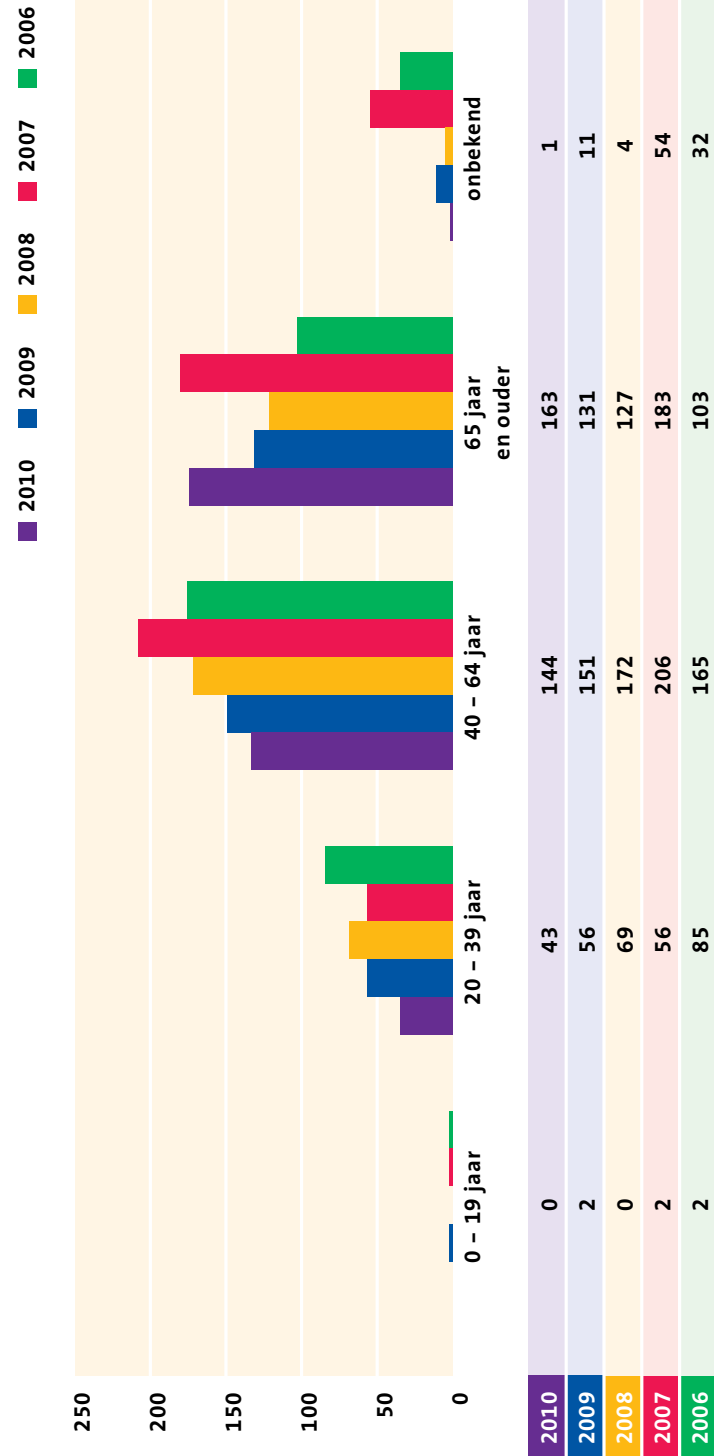

B Aantal cliënten naar woongebieden

12 | Jaarverslag 2010

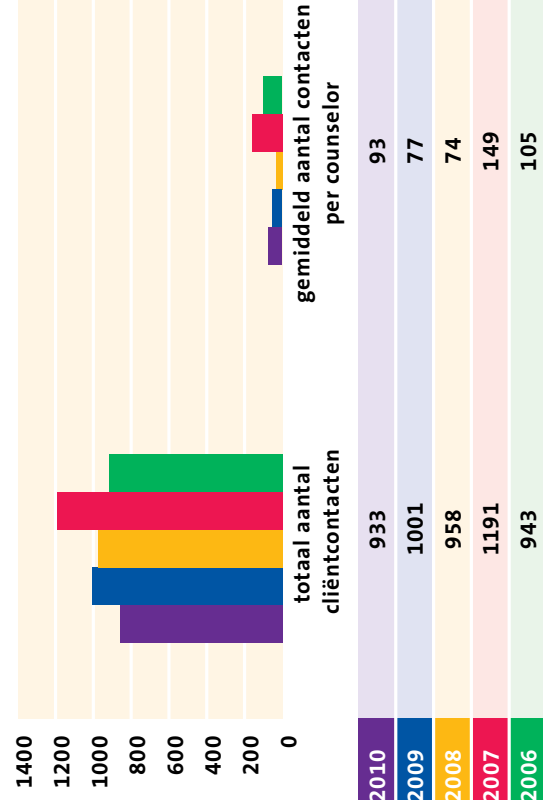
C Leeftijdopbouw van cliënten

13 | Jaarverslag 2010

D Aantal cliëntcontacten en aantal cliëntcontacten per counselor

■ 2010 ■ 2009 ■ 2008 ■ 2007 ■ 2006

14 | Jaarverslag 2010

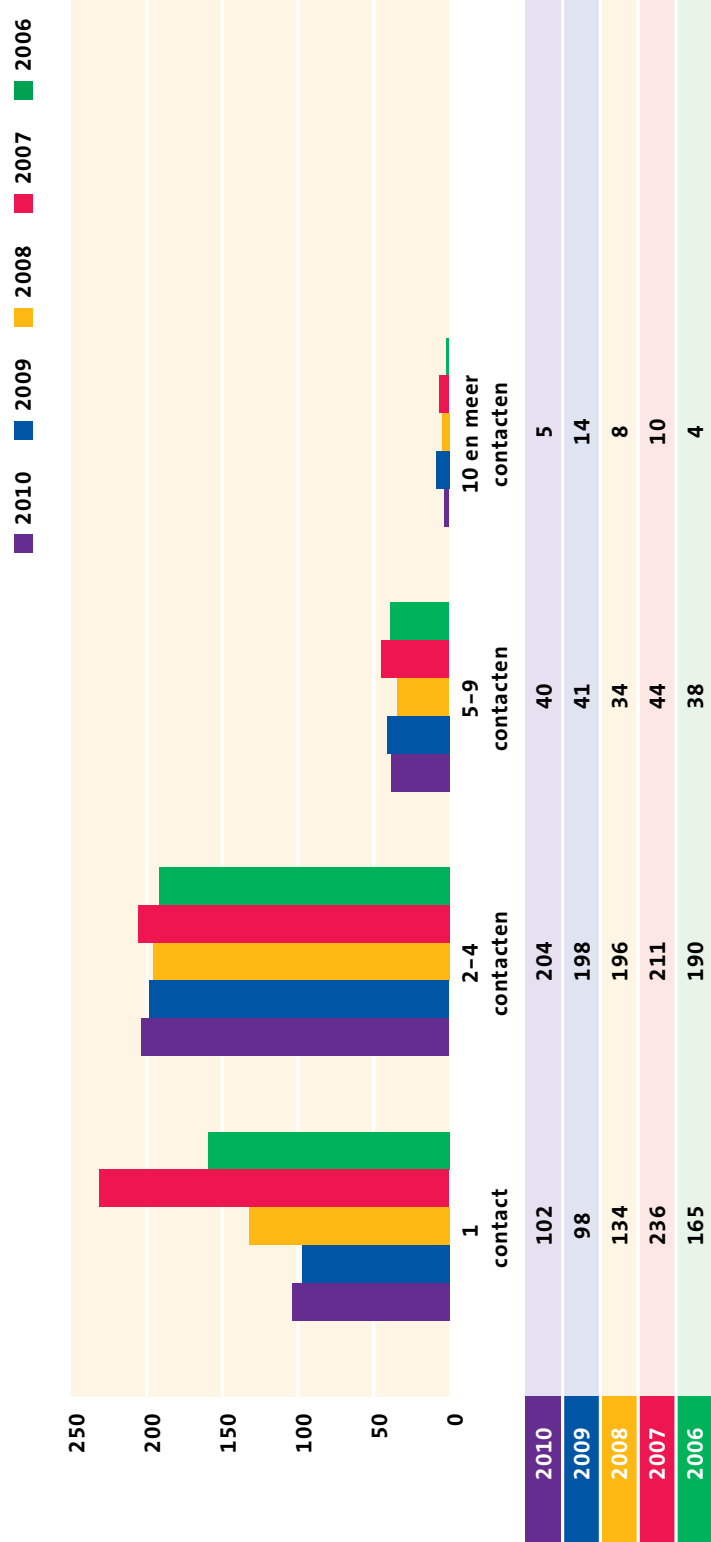
E Wijze van in contact treden met counselor

	2010	2009	2008	2007	2006
via een andere counselor	5	2	3	1	2
via bestuursleden Stichting De Einder					1
via internet (divers)	152	113	113	92	37
via de media (incl. geschreven pers)	71	33	73	84	53
via familie, vrienden of kennissen	30	51	27	48	11
via een hospice		1			1
via de huisarts	11	5	5	1	1
via GGZ/psycholoog/psychiater/spv-er	3	8	5	4	3
via een uitvaartverzekering					1
via de NVVE	24	22	26	10	9
via de svl	2		1	1	1
via swozz	11	1	1		
via Humanistisch Verbond			1	2	
via Kubler Ross Stichting			1		
via sos THD (Sensor)/Correlatie	3	2	2	3	
via verpleging/verzorging	14				
via donateur	5				
via geestelijk verzorger/pastoor	1				
via maatschappelijk werker	1				
via buddy	1				

15 | Jaarverslag 2010

F Aantal contacten per cliënt

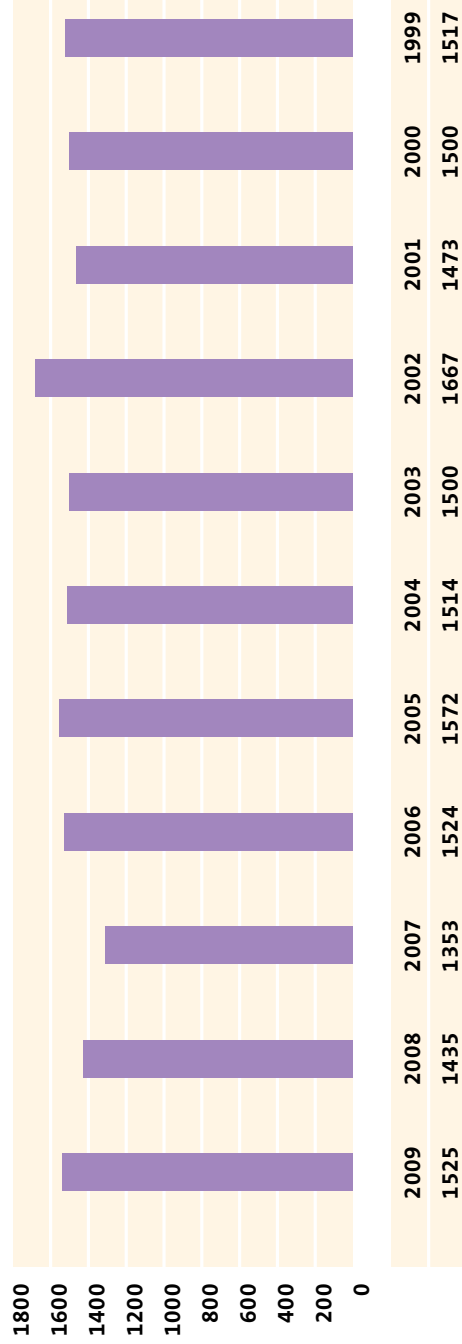
In dit overzicht zijn alle vormen van contacten samengenomen: face-to-face, per telefoon, per e-mail, per post. Er is een stijgende behoefte van cliënten om na een eerste kennismaking vervolggesprekken te hebben.

16 | Jaarverslag 2010

G Totaal aantal zelfdodingen

De cijfers over zelfdoding over het jaar 2010 worden door het CBS pas laat in 2011, dus na het verschijnen van dit jaarverslag, bekend gemaakt. Na een daling in 2007 valt de stijging in 2008 op.

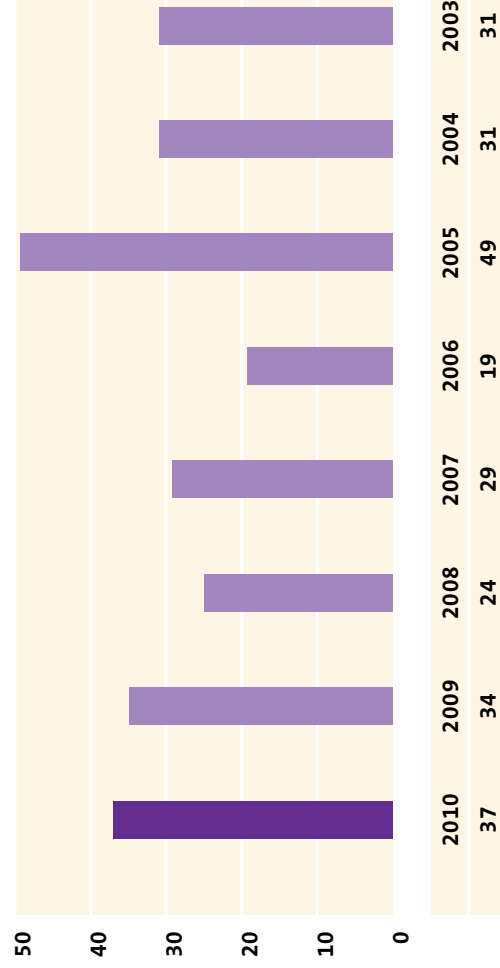

17 | Jaarverslag 2010

H Overleden cliënten bekend bij counsellors

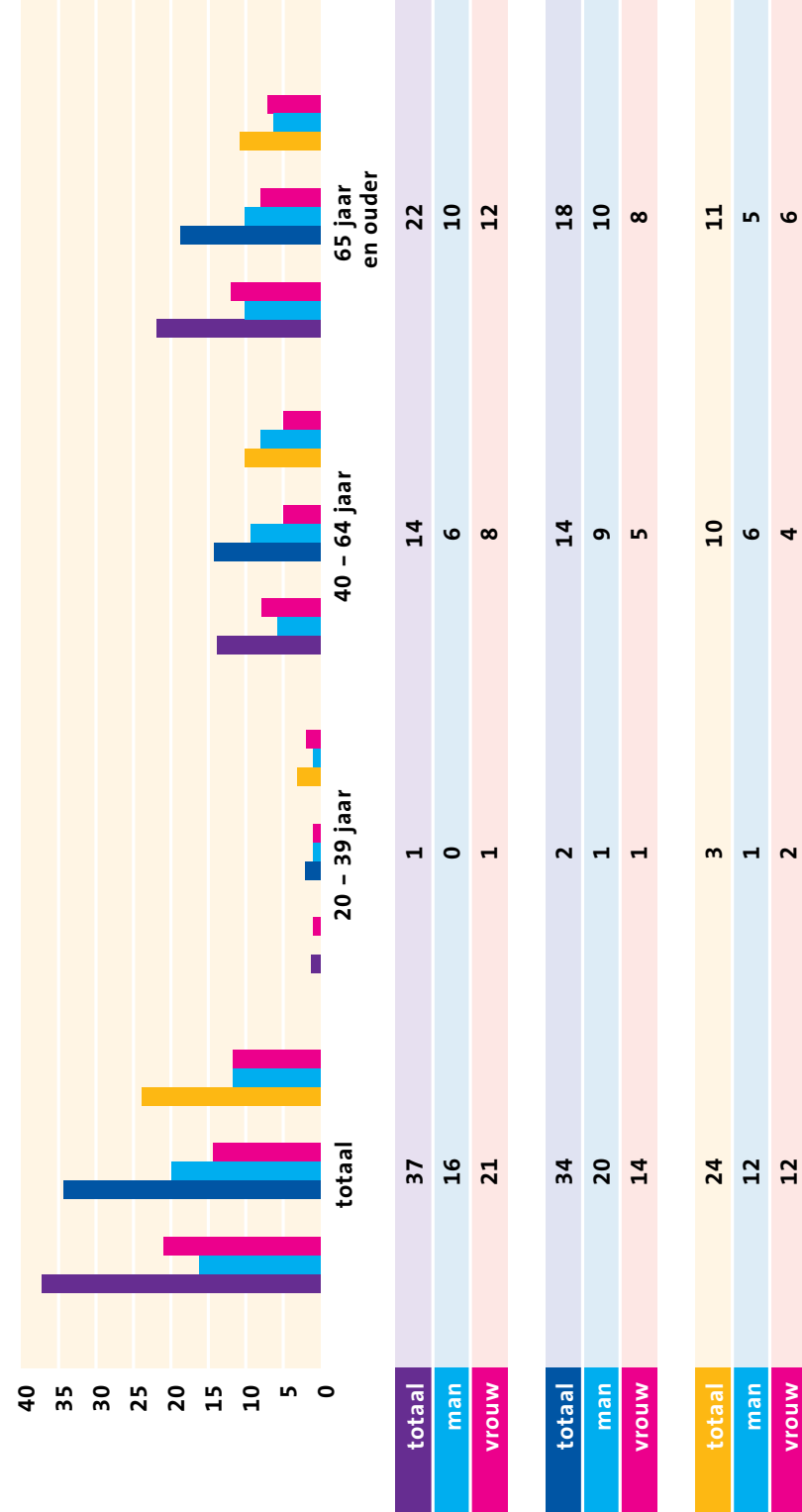
Nadrukkelijk moet worden vermeld dat het mogelijk is dat er meer cliënten overleden zijn (door zelfdoding of anderszins), maar dan is dat bij de counsellors niet bekend gemaakt. Redenen daarvoor kunnen zijn:

- Het wordt eenvoudigweg niet gemeld. De counsellor vraagt het niet en de cliënt en mogelijke naasten denken er niet uit zichzelf aan om het melden;
- Gezien het huidige politiek-juridische klimaat wordt er weinig gemeld. Er blijft dus nog steeds meer in het verborgene;
- Een overlijden wordt niet gemeld omdat men de counsellor niet wil belasten;
- Het contact met de counsellor spijst zich hoofdzakelijke toe op informatieoverdracht;
- Er is geen meldingsplicht.

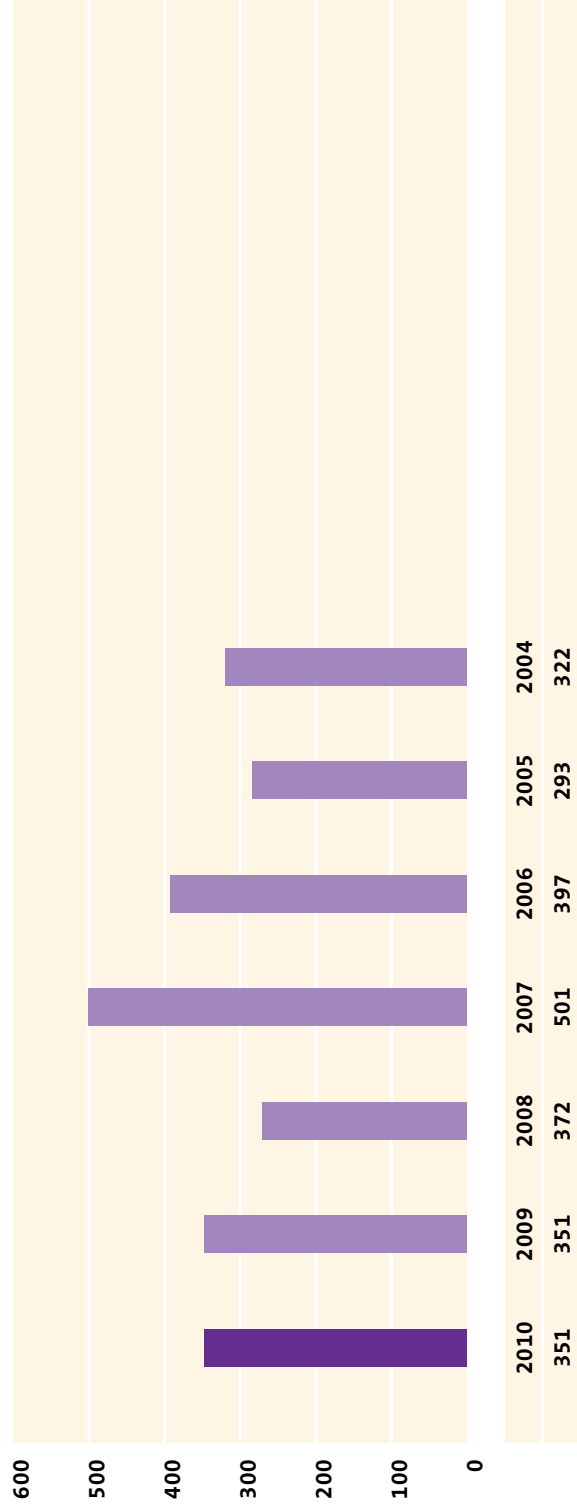
18 | Jaarverslag 2010

I Aantal overledenen ingedeeld naar leeftijd en geslacht

19 | Jaarverslag 2010

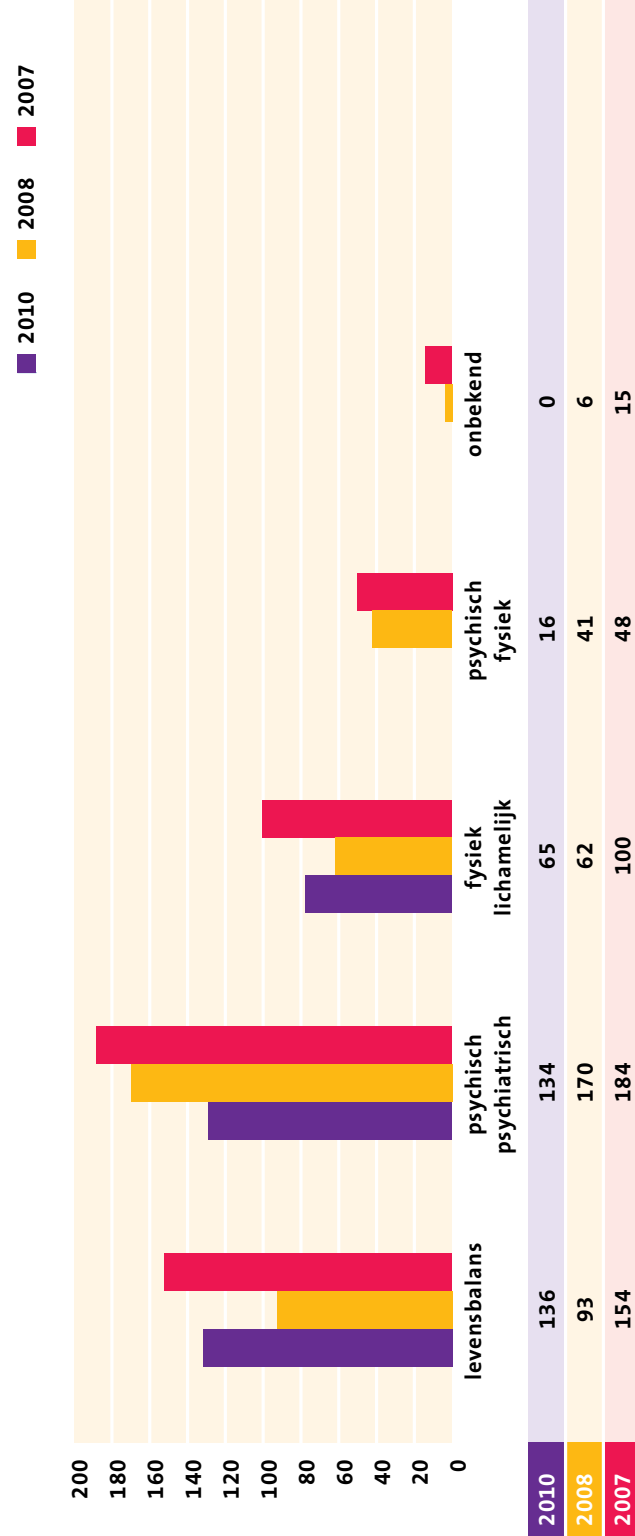
J Aantal cliënten

20 | Jaarverslag 2010

K Motivatie doodswens

Voor het jaar 2009 kunnen geen gegevens met zekerheid bekend worden gemaakt.

21 | Jaarverslag 2010

Enkele uitleidende overwegingen

Ton Vink

Statistieken

Aan de Britse politicus en tweevoudig premier Benjamin Disraeli (1804-1881) wordt de uitspraak toegeschreven: “Er zijn drie soorten leugens: gewone leugens, grove leugens, en statistieken.” Dat belooft dus eigenlijk niet veel goeds voor dit jaarverslag met de cijfers en statistieken over 2010 van Stichting de Einder.

Het allereerste jaarverslag van Stichting de Einder, van zeer bescheiden uitvoering, dateert alweer van 1999, verzorgd door Jan Hilarius. Sinds die tijd heeft de stichting ieder jaar een jaarverslag uitgebracht, nu dus voor de twaalfde keer.

Het motief daarachter is vrij eenvoudig: bereidheid tot maatschappelijke verantwoording en het verwerven van inzicht in eigen werkzaamheden.

Een opmerking die in dat verband een prominente plaats verdient is dat een counselor zijn of haar cliënt allereerst ziet als individu en niet allereerst als element of onderdeel van een groep, laat staan als een statistisch gegeven. Immers: de counselor heeft een cliënt en zoekt daar een oplossing bij. En niet omgekeerd.

Verder is het gebruik van statistische gegevens op een gebied dat zozeer het exclusieve domein van individuele besluitvorming is – of dat in elk geval zou moeten zijn! – niet zonder risico en vervalt makkelijk tot bewust of onbewust misbruik.

Een opvallend voorbeeld van dat laatste is het door de NVVE op 10 februari 2010 gepubliceerde onderzoek naar zelfdoding onder ouderen in Nederlandse verzorgingstehuizen, een onderzoek dat in de media een grote rol speelde. De dagbladen (bijv. Volkskrant, Trouw, AD) brachten het nieuws groot en de actualiteitenrubriek Netwerk besteedde er een uitzending aan. Er leek een nieuw schandaal in de maak.

Maar de website NieuwsCheckers.nl van studenten van de Universiteit Leiden heeft de onbetrouwbaarheid, zowel van de opzet van het onderzoek, als van de interpretatie van de uitkomsten, helder laten zien en ook ter kennis van de NVVE gebracht. Toch staan de cijfers nog steeds zonder nadere toelichting op de NVVE site (bezoekt op 10 maart 2011) en spelen ze een rol in de discussie over voltooid leven die in het verslagjaar 2010 met zoveel inzet is begonnen en nu nog voortduurt.

Over de cijfers in het jaarverslag 2010

De statistieken in het hier door het bestuur van Stichting de Einder gepresenteerde jaarverslag moeten met het nodige voorbehoud gelezen worden. De gegevens zijn interessant, belangrijk, leerzaam, maar ook beperkt en onvolledig. Bovendien is het niet altijd goed mogelijk gegevens uit verschillende jaren onderling te vergelijken. Weliswaar wordt er met inzet gewerkt aan verdere verbetering van de informatieverwerking en -verwerking, maar een zekere scepsis blijft op z'n plaats.

Zijn er toch 'harde' cijfers? Het aantal keren dat de informatietelefoon gebeld is, is zo'n cijfer. Dat getal daalde over 2010 van ruim 1000 naar ruim 700. De verklaring daarvoor ligt in de duidelijke verbetering die de website van De Einder heeft ondergaan, een website die in 2010 iets meer dan 35.000 keer werd bezocht, waarvan zo'n 80% nieuwe bezoekers waren. Hoewel de informatietelefoon zeker van belang blijft voor het kunnen benaderen van een van de counselors, zal de rol van de verbeterde website ongetwijfeld blijven toenemen.

Het totaal aantal door de counselors geregistreerde cliënten in 2010 was gelijk aan dat van 2009: 351. Een curieus verschijnsel in een van de weinige harde cijfers. Overigens zal ook dit cijfer op grond van een redelijk aantal vluchtige maar desondanks misschien toch belangrijke contacten, in werkelijkheid hoger liggen.

Het aantal cliënten waarvan het overlijden bekend werd aan de counselor steeg verder, van 24 (in 2008) naar 34 (in 2009) en nu 37 in 2010. Dit is natuurlijk een van de belangrijke cijfers waarvan echter wel vaststaat dat het niet het totaal aantal overleden cliënten dekt, daar niet elk overlijden bekend wordt. Het cijfer moet dus met voorbehoud bekeken worden en zal feitelijk hoger uitvallen. Overigens mag duidelijk zijn dat het de counselors er niet om gaat dit cijfer omhoog te krijgen. Daarin ligt geen enkele verdienste en er hoeft geen 'omzet' gedraaid te worden. Die verdienste ligt wel in het mogelijk maken van een (a) heldere, weloverwogen eigen keuze waar het gaat om waardige levensbeëindiging onder eigen regie, en (b) een zorgvuldige uitvoering van die levensbeëindiging in die gevallen waarin het zo ver komt.

Opvallende gebeurtenissen in 2010

Het jaar 2010 kende een aantal opvallende gebeurtenissen. Soms waren het gebeurtenissen met een maatschappijbrede invloed, soms met een beperkte invloed, op het werk van de counselor en zijn of haar cliënten.

Burgerinitiatief Een van de opvallendste gebeurtenissen aan het begin van het jaar 2010 was de lancering van het Burgerinitiatief Voltooid Leven door de groep Uit Vrije Wil, met steun van het Humanistisch Verbond (HV) en de NVVE. Het burgerinitiatief wist in korte tijd de minimaal vereiste hoeveelheid handtekeningen te verzamelen.

Levenseindekliniek Tegen het eind van het jaar kondigde de NVVE het onderzoek naar de haalbaarheid van een levenseindekliniek aan, een initiatief dat zeker zoveel stof deed opwaaien. In beide gevallen werd het initiatief publicitair vakkundig begeleid. Toch lijkt het er sterk op dat het tweede initiatief het eerste overbodig maakt.

KNMG Minstens zo opvallend was het verschijnen van een KNMG conceptrapport over de rol van de arts bij een zelfgekozen levenseinde. In het verlengde van het Brongersma Arrest (2002) werd er steeds vanuit gegaan dat er van een dergelijke rol alleen sprake kon zijn bij een medisch classificeerbare ziekte. De KNMG neemt daar in dit rapport enige interpretatieve afstand van door te spreken van een medische grondslag in plaats van een medisch classificeerbare ziekte. In het concept wordt dat aldus verwoord: “De KNMG vindt dat bij lijden in het kader van levensbeëindiging door artsen er mede sprake moet zijn van een medische grondslag, ofwel een conditie die als ziekte of combinatie van ziekten/klachten kan worden aangemerkt. Een medische classificatie kan bij de beoordeling van lijden een hulpmiddel zijn; het is echter geen absolute voorwaarde dat er een omschreven medisch classificeerbare aandoening aanwezig moet zijn om als arts te beoordelen of er sprake is van ondraaglijk lijden in de zin van de Euthanasiewet”. (p.10) Ook dit debat is in volle gang en de invloed van het burgerinitiatief Uit Vrije Wil is er zeker in terug te vinden.

Medicijnen Een van de middelen die regelmatig bij een weloverwogen en zelfgekozen eigen levenseinde werd gebruikt, was dextropropoxyfeen, bekend onder namen als Depronal en Deprancol. Al geruime tijd circuleerde het bericht dat dit middel in Europa uit de handel genomen zou worden en in 2010 is het daar ook feitelijk van gekomen. De betrouwbare website die het middel aan cliënten leverde moest zich zelfs tijdelijk terugtrekken vanwege te grote belangstelling van de kant van autoriteiten in het eigen land. Dat was overigens niet voor het eerst.

Het wegvallen van dextropropoxyfeen zou een gevoelige belemmering hebben betekend voor wie op verantwoorde en betrouwbare wijze zelf over zijn levenseinde wil kunnen beschikken, nu of in de toekomst, ware het niet dat de met De Einder samenwerkende counselors vrijwel tegelijkertijd over informatie konden beschikken betreffende een toegankelijk en – heel belangrijk – nog effectiever alternatief.

Het is niet overdreven om te stellen dat door deze ontwikkeling de spreekwoordelijke ‘pil van Drion’ momenteel effectief binnen het bereik is gekomen van die Nederlanders die werkelijk prijsstellen op het bezit daarvan en die zelf willen kunnen beschikken. De vraag is uiteraard: hoeveel Nederlanders zijn dat eigenlijk?

Publieksdebatten Samen met de NVVE en het HV organiseerde Stichting de Einder in 2010 een reeks publieksdebatten over dementie en het zelfgewilde levenseinde. Aanleiding was de inmiddels door veel Nederlanders bekeken documentairefilm “Voor ik het vergeet”. De reeks debatten eindigde in een groot slotdebat in de Utrechtse Jaarbeurs. Hoofdverantwoordelijk voor de opzet en praktische organisatie was vooral de NVVE, die dat voortreffelijk regelde, samen met het HV en met steun van De Einder.

De film “Voor ik het vergeet” vertelt het verhaal Paul van Eerde bij wie beginnende dementie was gediagnosticeerd. Hij beëindigde zijn leven onder eigen regie en omdat ik Paul in dat proces als counselor begeleidde was ik bij alle debatavonden in het forum aanwezig namens De Einder. De zaal was op alle avonden doorgaans goed gevuld. Als mij een ding speciaal is bijgebleven na afloop van het geheel, dan is het de curieuze neiging onder het publiek om zelfbeschikking te beschouwen als iets wat je een ander laat doen: “Dokter, wij beschikken dat u het moet doen”. Maar zelf beschikken doe je natuurlijk zelf.

Uitweg Voor die zelfbeschikking en de begeleiding van een counselor is goede en betrouwbare informatie over wegen die naar een waardig levenseinde onder eigen regie kunnen leiden, een voorwaarde. Die informatie is er. Nadat Boudewijn Chabot in 2009 Een waardig levenseinde in eigen hand publiceerde, verscheen van datzelfde boek in 2010 een opnieuw verbeterde versie onder de titel Uitweg. Een waardig levenseinde in eigen hand, nu geschreven in samenwerking met, en meer toegankelijk gemaakt door, onderzoeksjournaliste Stella Braam.

Op de bij het boek behorende website www.eenwaardiglevenseinde.nl worden voor iedereen verslagen van levensbeëindigingen geanonimiseerd toegankelijk gemaakt (met toestemming van betrokkene en/of diens naasten). Ook deze toegankelijke en praktische informatie draagt ertoe bij dat die Nederlanders die werkelijk zelf willen beschikken zo optimaal mogelijk geïnformeerd kunnen raken.

Bestuursleden, adviseurs en counselors 2011

	Dick van Brink voorzitter		Wim Kousemaker juridisch adviseur		Tineke Oostendorp-Kamphuis counselor vertegenwoordiger van de counselors		Marleen van der Gugten counselor
	Margo Klijn secretaris		Aycke Smook medisch adviseur		Tijn Hagens counselor		Joke Hogenhout counselor
	Adri Brolsma voorheen raadvrouw bij het Humanistisch Verbond en medeoprichtster van Stichting de Einder		Henriëtte Pennings office-manager		Ton Vink counselor		Ruut Nieuwenhuis counselor
					Bert van Hulzen counselor		Frank Vandendries counselor
					Thea Maarse counselor		Hannie van Doornik counselor

Colofon

© Stichting de Einder

Postadres **Postbus 98, 5240 AB Rosmalen**

Contact counselors **0900 2211122**

E-mail **info@deeinder.nl**

Website **www.deeinder.nl**

Kamer van Koophandel Alkmaar nr. 41241519

Tijn Hagens en Joke Hogenhout (tevens counselors i.s.m. De Einder) verwerkten de gegevens en Ton Vink schreef een uitleidende beschouwing.

ontwerp en opmaak **masja mols grafisch ontwerp, Tilburg**

Stichting de Einder, op humanistische grondslag
Steun bij een zelf te kiezen levenseinde

Postbus 98, 5240 AB Rosmalen

Website www.deeinder.nl

Contactgegevens counselors 0900 2211122

E-mail info@deeinder.nl